

BILL BROWDER

PRÍKAZ NA ZMRAZENIE

**SKUTOČNÝ PRÍBEH
O PRANÍ ŠPINAVÝCH PEŇAZÍ,
VRAŽDE A ÚNIKU PRED HNEVOM
VLADIMIRA PUTINA**

N

Príkaz na zmrazenie
Bill Browder

PRÍKAZ NA ZMRAZENIE

**SKUTOČNÝ PRÍBEH O PRANÍ ŠPINAVÝCH PEŇAZÍ,
VRAŽDE A ÚNIKU PRED HNEVOM VLADIMIRA PUTINA**

Bill Browder

Bill Browder
Freezing Order

Copyright © Hermitage Media Ltd., 2022

Translation © Peter Tkačenko

Jacket design © Ondrej Ivánek

Design & Layout © Ondrej Ivánek

Slovak edition © 2023 by N Press, s. r. o.

ISBN 978-80-8230-141-3

*Venujem manželke a deťom. Stáli pri mne, podporovali
a ľúbili ma, keď sa odvíjal príbeh tejto knihy.
Viem, že to nebolo ľahké, ale každému
z vás som nekonečne vďačný.*

Príkaz na zmrazenie majetku:

Rozhodnutie súdu, ktoré žalovanej strane bráni
presúvať majetok mimo dosahu súdu.

Poznámka autora

Tento pravdivý príbeh sa nepochybne dotkne viacerých veľmi mocných a nebezpečných osôb. V záujme ochrany nevinných ľudí som na viacerých miestach zmenil mená a názvy, miesto niektorých udalostí či niektoré detaily.

OBSAH

1. Zatknutie v Madride	15
2. Flauta	27
3. John Moscow	33
4. Šlapaje v snehu	40
5. Cestovná mapa	47
6. Finrosforum	54
7. Cambridgeská kriminalistická konferencia	61
8. Hodte to na mŕtvych	67
9. Švajčiarska žaloba	73
10. Alexandr Perepiličnyj	82
11. Volavka	89
12. Moldavský spis	100
13. Hôtel Le Bristol	105
14. Spojenie s New Yorkom	108
15. SDNY	114
16. John Moscow sa vracia	121
17. Postriežka v Aspene	129
18. Sudca Griesa	138
19. <i>Daily Show</i>	147
20. Boris Nemcov	159
21. Máte v krku šíp	169
22. Vladimir Kara-Murza	181

23. Diplomatická zásielka	189
24. KGB a továreň na jedy	197
25. Čajka	208
26. Mandamus	214
27. Čelista	221
28. <i>Dezinformacija</i>	231
29. Škrtnite Magnitského	240
30. Krtkovia útočia	246
31. FARA	256
32. Spis	263
33. Prípád Chlebnikov	271
34. Senátor Grassley	283
35. Trump Tower	289
36. Výbor pre spravodlivosť	297
37. Globálny vstup	306
38. Danske Bank	312
39. „Úžasná ponuka“	318
40. 98 : 0	325
41. 234 miliárd	333
Epilóg	341
Zoznam webových adries a právnych dokumentov	351
PodĎakovanie	353
O autorovi	363
Register	364

1. kapitola

Zatknutie v Madride

JAR 2018

Na to, že sa končila jar, bol Madrid nezvyčajne chladný. Priletel som tam, aby som sa stretol s elitným španielskym protikorupčným prokurátorom Josém Grindom. Priniesol som mu dôkazy o tom, že špinavé peniaze súvisiace s vraždou môjho ruského právnika Sergeja Magnitského boli použité na nákup luxusných nehnuteľností na španielskom pobreží Costa del Sol. Mali sme sa stretnúť na druhý deň o jedenástej dopoludnia, čo je v Španielsku zavčasu.

S Vadimom sme sa ubytovali v rôznych hoteloch, a keď som večer dorazil do toho svojho, k recepcnému pultu pribehol manažér a odstrčil recepcného. „Pán Browder?“ spýtal sa. Prikývol som. „Vitajte v Gran Hoteli Inglés, máme pre vás mimoriadne prekvapenie!“

Striedam množstvo hotelov. Nestáva sa mi, aby pre mňa manažéri chystali prekvapenia. „Čo to má byť?“ spýtal som sa.

„Uvidíte. Odprevadím vás do izby,“ navrhol opatrnou angličtinou. „Môžem vás požiadať o cestovný pas a kreditnú kartu?“ Podal som mu ich. Oskenoval mi pas a zasunul kreditku (čiernu kartu American Express, na ktorú som nedávno získal nárok) do čítačky. Odovzdal mi kľúč od izby, takpovediac po japonsky zopäl obe ruky a odstúpil od recepcného pultu. Natiahnutou rukou mi naznačil smer. „Prosím, až po vás.“

S manažérom v pätách som sa vybral k výťahu. Vывiezli sme sa na najvyššie poschodie. Keď sa otvorili dvere výťahu, najprv ustúpil, aby som mohol vystúpiť prvý, no len čo sme sa ocitli na chodbe, obišiel nás a postavil sa pred biele dvere. Vytiahol univerzálny kľúč a dvere do izby sa otvorili. Keď som nazrel dnu, zistil som, že mi prideliili prezidentský apartmán. Bol som si pomerne istý, že za to nevďačím svojmu postaveniu, ale novej kreditke American Express. Nikdy mi nešlo do hlavy, prečo sa okolo prémiových kreditiek robí taký rozruch. Teraz som to pochopil.

„Páni,“ hlesol som.

Prešiel som cez predsieň do bielej obývačky zariadenej vkusným moderným nábytkom. Na konferenčnom stolíku boli nakrájané španielske syry, iberská šunka a ovocie. Manažér rapotal, aká je pre nich česť môcť ma privítať vo svojom hoteli, hoci som pochyboval, že o mne vie viac než to, akú mám kreditku.

Poukazoval mi apartmán, aby som mu mohol povedať, že som s ním spokojný. Na prestretom stole v jedálni mi pripravili sladké pečivo, čokolády a v ľade naložené šampanské; nasledovala čítareň s malou súkromnou knižnicou; potom salónik s preskleným barom; menšia pracovňa s tlmeným svetlom a napokon spáľňa s voľne stojacou vaňou pod vysokánskym oknom.

Musel som potlačiť smiech. Samozrejme, že sa mi tá izba páčila (Komu by sa nepáčila?), ale do Madridu som služobne pricestoval na jedinú noc. Na zjedenie všetkého, čo mi pripravili, by nás musel byť poltucet. Navyše keby ten manažér tušil, prečo som pricestoval (informovať vyšetrovacie orgány o ruských gangstroch, ktorí si neraz prenajímajú práve takéto apartmány), pravdepodobne by zo mňa nebol taký nadšený. Napriek tomu som nemienil byť drzý. Keď sme sa oblúkom vrátili do predsieni, spokojne som pokýval hlavou. „Je to tu veľmi pekné, ďakujem vám.“

Len čo odišiel, zatelefonoval som manželke Jelene, ktorá s našimi štyrmi deťmi zostala doma v Londýne. Opísal som jej

apartmán, aký je absurdne veľkorysý, a povedal som jej, že by som chcel, aby sme v ňom boli spolu.

Po našom telefonáte som sa prezliekol do džínsov a ľahkého svetra a počas večernej prechádzky po madridských uliciach som sa duševne pripravoval na stretnutie s Joséom Grindom, ktoré ma čakalo na ďalší deň. Napokon som sa však stratil v bludisku uličiek a námestí a musel som si zastaviť taxík, aby ma odviezol naspäť do hotela.

Na druhý deň som sa zobudil do jasného a slnečného rána. Tentoraz ma čakal horúci deň.

Okolo štvrt na deväť som si skontroloval dokumenty a vizitky a vybral som sa na raňajky.

Zastal som v otvorených dverách.

Stál pred nimi hotelový manažér, s rukou vo vzduchu sa práve chystal zaklopať.

Po bokoch mu stáli dvaja uniformovaní policajti. Na tmavomodrých vyžehlených košeliach mali nápis POLICIA NACIONAL.

„Ospravedlňujem sa, pán Browder,“ ozval sa manažér s pohľadom sklopeným na dlážku. „Títo páni chcú vidieť vaše doklady.“

Väčšiemu z dvojice policajtov s kamenným výrazom som podal svoj britský pas. Skúmal ho a porovnával s papierom v druhej ruke. Potom manažérovi povedal po španielsky čosi, čomu som nerozumel.

Manažér mi to preložil. „Je mi to ľúto, pán Browder, ale budete musieť ísť s týmito pánmi.“

„Prečo?“ spýtal som sa s pohľadom upretým za manažéra.

Obrátil sa na toho väčšieho policajta a zaropotal čosi po španielsky.

Policajt sa mi zadíval do očí. „Interpol. Rusko.“

Doriti.

Rusi sa ma pokúšali zatknúť už celé roky a teraz sa im to konečne podarilo.

Keď sa vám do krvi vyplaví adrenalín, všímajte si zvláštne

veci. Zbadal som, že na konci chodby svieti svetlo a že manažér má na chlopni saka škvrnku. Tiež som si všimol, že manažér nevyzerá až tak skrúšene, skôr sa na ňom zračili obavy, bolo mi však jasné, že nie kvôli mne. Jeho obavy pramenili z toho, že prezidentský apartmán nebude k dispozícii, kým v ňom mám batožinu. Chcel, aby odtiaľ čo najskôr zmizla.

Rýchlo prehodil niekoľko slov s policajtmi a obrátil sa na mňa: „Títo páni vás nechajú zbaliť si batožinu.“

Policajtov som nechal pri dverách a ponáhľal som sa do spálne. Náhle som si uvedomil, že nás delí niekoľko miestností, vďaka čomu mám príležitosť konať. Zatiaľ čo pôvodne som ten luxusný apartmán považoval za márnivosť, teraz to bol dar z nebies.

Zatelefonoval som Jelene, ale nedvíhala.

Následne som zatelefonoval svojmu španielskemu právnikovi Rupertovi, ktorý mi zariadil stretnutie s prokurátorom Grindom. Ani on nedvíhal.

Zatiaľ čo som sa rýchlo balil, spomenul som si na čosi, čo mi Jelena povedala po tom, čo ma vo februári zadržali na ženevskom letisku: „Keby sa ti to stalo znova a nemal by si sa komu ozvať, napíš to na Twitter.“ Na Twitteri som sa zaregistroval niekoľko rokov predtým a medzičasom som nazbieral približne 135 000 sledovateľov, často novinárov, štátnych úradníkov a politikov z celého sveta.

Dal som teda na jej radu a napísal som: „Súrne: Práve ma v Madride zadržala španielska polícia na základe zatykača ruského Interpolu. Práve ideme na policajnú stanicu.“

Vzal som si tašku a vrátil som sa za dvoma čakajúcimi policajtmi. Predpokladal som, že ma formálne zatknú, ale nesprávali sa ako policajti vo filmoch. Nenasadili mi putá, neprehľadali ma ani mi nič nevzali. Len mi povedali, aby som šiel za nimi.

Bez jediného slova sme zišli na prízemie. Kým som zaplatil účet, policajti mi stáli za chrbtom. Zatiaľ čo pohľadom sledovali vestibul, ostatní hostia na nich civeli s očami dokorán.

Mlčanie napokon prerušil manažér stojaci za recepcným pultom. „Pán Browder, nechcete si u nás nechať tašku, kým vás títo páni odprevadia na policajnú stanicu? Som presvedčený, že sa to rýchlo vybaví.“

Keďže som vedel, čo som urobil Rusku a Putinovi, bol som presvedčený, že sa to tak rýchlo nevybaví. „Pôjdem aj so svojimi vecami, ďakujem,“ odvetil som.

Obrátil som sa k policajtom, ktorí sa postavili tak, aby bol jeden predom mnou a druhý za mnou. Viedli ma k malému policajnému peugeotu pred hotelom. Jeden mi odložil tašku do kufra, druhý ma potisol na zadné sedadlo.

Dvere sa zabuchli.

Od policajtov ma delilo hrubé plexisklo. Zadné sedadlo bolo z tvrdého plastu ako sedačka na štadióne. Nebola tam žiadna kľučka na otváranie dverí či okien a páchlo to tam potom a močom. Šofér naštartoval auto a spolujazdec zapol maják a sirénu. Vyrazili sme.

Len čo sa rozoznala siréna, prepadla ma príšerná myšlienka. Čo ak tí chlapi nie sú policajti? Čo ak si niekde zohnali uniformy a policajné auto, aby predstierali, že sú policajti?

Čo ak ma nevezú na policajnú stanicu, ale na letisko, kde ma naložia do súkromného lietadla a odpracú ma do Moskvy?

Nebola to len paranoidná fantázia. Čelil som desiatkam vyhrážok smrťou a istý americký predstaviteľ mi pred niekoľkými rokmi prezradil, že sa ma chystajú zajať.

Rozbúchalo sa mi srdce. Ako sa z toho dostanem? Prepadli ma obavy, že ľudia, ktorí si prečítali môj tweet, mi nebudú veriť. Môžu si myslieť, že mi niekto hackol účet, prípadne že to je nejaký vtíp.

Našťastie, policajti (alebo čo už boli zač) mi nezabavili telefón.

Vytiahol som si z vrecka mobil a ukradomky som urobil snímku spoza plexiskla, na ktorej bolo vidno hlavy policajtov a vysielачku pripevnenú na palubnej doske. Okamžite som ten záber zverejnil na Twitteri.